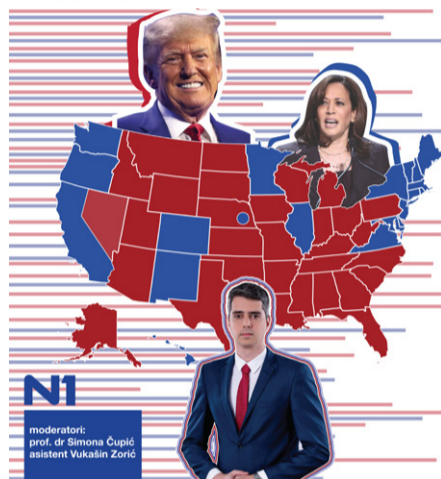

Razgovori o Americi: Sa Dušanom Mladenovićem o predsedničkim izborima

Seriju o američkim predsedničkim izborima zaključili smo 12. novembra razgovorom sa Dušanom Mladenovićem, novinarom televizije N1. Razgovor su vodili prof. dr Simona Čupić i Vukašin Zorić, a Dušan je prisutnima preneo svoja iskustva iz Vašingtona, odakle je direktno izveštavao o dešavanjima na biralištima, kao i o atmosferi na Univerzitetu Hauard. U ovom *Razgovoru o Americi* bilo je reči i o konačnim rezultatima američkih izbora i pobedi Donalda Trampa, koji će u januaru biti inaugurisan za 47. predsednika Sjedinjenih Država.

Sa Dušanom
Mladenovićem
o predsedničkim
izborima

12. novembar
19h
sala
Dragoslav Srejskić
(108)

Šezdeset godina Fulbrajtovog programa u regionu

Udruženje Fulbrajt i prijatelji, 8. i 9. novembra 2024. godine organizovalo je proslavu i konferenciju povodom 60. godišnjice Fulbrajtovog programa u regionu. Konferencija je bila prilika za razgovore o uticaju Fulbrajtovog programa na države regiona kroz nauku i istraživanje, univerzitet i obrazovanje, društvo, kulturu i umetnost.

Fulbrajtov program ustanovljen je 1946. kao jedan od najprestižnijih programa razmene, koji nudi studentima, naučnicima, profesorima i ekspertima iz različitih oblasti mogućnost da se usavršavaju i da istražuju u Sjedinjenim Državama, ali i da bolje upoznaju društvo i kulturu SAD. U isto vreme, ovaj program omogućava i pojedincima iz SAD da se povežu sa ljudima iz čitavog sveta, doprinoseći time i bilateralnoj saradnji na naučnom i obrazovnom polju. Među najpoznatijim Fulbrajtovcima u svetu bili su i mnogi dobitnici Nobelove i Pulicerove nagrade, kao na primer, Milton Fridman, Silvija Plat, Džon Stajnbek, Džejms Votson i drugi, dok su među dobitnicima iz Srbije bili Svetlana Bojković, Vida Ognjenović, Slobodan Šijan, Vojin Šulović, Ranko Bugarski i brojni drugi. Prošle godine je na Fulbrajtovoj stipendiji bila profesorka Simona Čupić, a trenutno je na stipendiji u Vašingtonu i saradnica Centra za američke studije, Emilija Cvetković.

Centar za američke studije, u saradnji sa Udruženjem Fulbrajt i prijatelji, učestvovao je u obeležavanju godišnjice kroz projekat digitalnog arhiva Fulbrajtovog programa u Jugoslaviji i Srbiji. Ovaj arhiv sadrži materijale iz Arhiva Jugoslavije, Narodne biblioteke Srbije, Muzeja Jugoslavije, Arhiva Udruženja Fulbrajt i prijatelji, kao i lična sećanja i fotografije alumnista Fulbrajtovog programa razmene, a mi vas ohrabujemo da istražite njegov bogati sadržaj:
<https://arhiv.fulbright.org.rs/>.

	PREDAVACI	ISTRAŽIVACI	DOKTORANTI
	PREDAVACI/ISTRAŽIVACI	Američke studije	Američke studije
LEKTORI	Poslovno rukovodjenje	Poslovno rukovodjenje	Poslovno rukovodjenje
Srpskohrvatski	Zastita cov. sredine	Zastita cov. sredine	Zastita cov. sredine
Slovenski	Recikliranje	Recikliranje	Recikliranje
Makedonski	Biotehnologija	Biotehnologija	Biotehnologija
UMETNOST	Sve oblasti	Sve oblasti	Sve oblasti
Istaknuti umetnik	9 meseci	9 meseci	9 meseci
Istaknuti prevodilac	5 meseci	5 meseci	5 meseci
	USAVRSAVANJE U STRUCI	USAVRSAVANJE U STRUCI	USAVRSAVANJE U STRUCI
	medjunar. prosvetna raz.	medjunar. prosvetna raz.	medjunar. prosvetna raz.
	bibliotekarstvo	bibliotekarstvo	bibliotekarstvo
		MEĐUNIVERZITETSKA SARADNJA - putne	MEĐUNIVERZITETSKA SARADNJA - putne

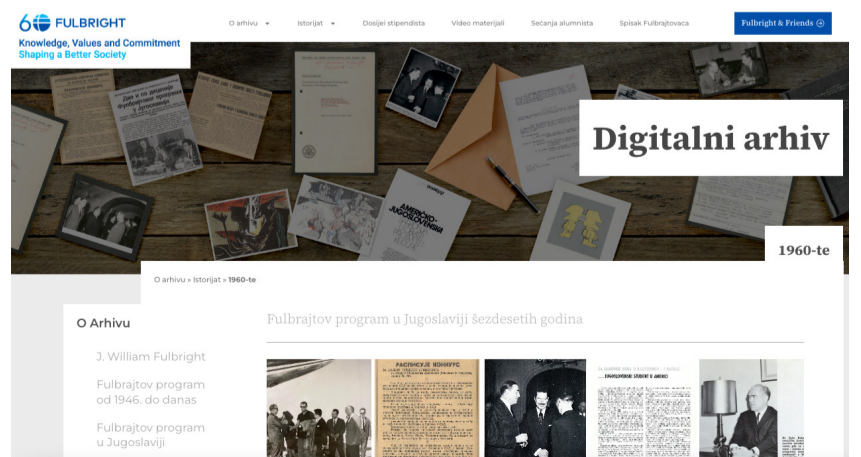
1. IME I PREZIME **SLAVOJ ŽIŽEK**

2. ZANIMANJE **ISTRAŽIVAČ - FILOZOOF**

3. MESTO ZAPOSLENJA (naziv radne organizacije, adresa, telefon)
INSTITUT ZA SOCIOLOGIJU, 61000 LJUBLJANA, CANKARJEVA 1, (061) 222-264

4. DATUM I MESTO RODJENJA
21. 03. 1949, LJUBLJANA

5. ADRESA STANA I TELEFON

Izgubljeno i oteto

Mesec novembar u Sjedinjenim Državama posvećen je nasleđu starosedelaca. Tim povodom, osvrnućemo se na dve predstave američkih urođenika, od kojih je jedna klasična, a druga savremena. *Poslednji bizon* (The Last of the Buffalo, 1888) Alberta Birštata (Bierstadt) i *Trgovina* (Pokloni dobijeni od belaca u zamenu za zemlju) (Trade (Gifts for Trading Land with White People), 1992) Džoan Kvik-tu-Si Smit (Jaune Quick-to-See Smith) nude kontrastne interpretacije iskustva domorodačkih naroda na teritoriji Sjedinjenih Država, oblikovane poreklom i epohom njihovih autora.

Birštat, nemačkog porekla, bio je vodeći slikar druge generacije slikarske škole reke Hadson, poznat po svojim monumentalnim, romantičnim pejzažima američkog Zapada. Njegova dela odražavaju perspektivu Amerikanaca evropskog porekla, ističući uzvišenost prirode, dok domorodačke narode prikazuju kao deo nestajuće divljine. S druge strane, Smit je umetnica domorodačkog porekla iz naroda Seliš i Kutenai, čiji radovi novim likovnim medijima istražuju kulturne stereotipe i sistemsku nepravdu. Ukorenjena u ličnom iskustvu kao pripadnica domorodačkih naroda, Smit koristi umetnost za aktivizam, osporavajući kolonijalne narative i njihov trajni uticaj na domorodačke zajednice.

Poslednji bizon je monumentalna slika koja prikazuje lov na bizone od strane starosedelaca u pejzažu Zapada. Slika odražava romantizovanu viziju domorodačkih naroda kao plemenitih divljaka, u skladu sa mitom o „nestajućem Indijancu“ krajem 19. veka. Bizon, ključan za preživljavanje domorodaca, simbolizuje uništenje izazvano širenjem SAD na Zapad i industrijalizacijom. Birštat, autsajder, ovu scenu prikazuje sa osećajem neizbežnosti, oplakujući gubitak kulture koju je video kao neraskidivo povezanu sa netaknutom divljinom.

S druge strane, *Trgovina* je dinamična instalacija sa ciljem da kritikuje društvo. Njome dominiraju crveni tonovi, platno je prekriveno isečcima iz novina, bojom i predmetima s tematikom domorodaca.

„Poslednji bizon“

Albert
Birštat

Džoan
Kvik-tu-Si
Smit

„Trgovina (Pokloni dobijeni od belaca u zamenu za zemlju)“

Izvor: Google Arts & Culture <https://bit.ly/jqtss>
© Jaune Quick-to-See Smith

Delo kritikuje istorijsku razmenu domorodačkih teritorija za bezvrednu robu, referišući na prekršene ugovore i komodifikaciju domorodačke kulture. Kao umetnica domorodačkog porekla, Smit obrće narative perpetuirane od strane umetnika poput Birštata, koristeći svoj rad da se suoči sa istorijskim i savremenim nepravdama.

Dok oba dela istražuju gubitak – Birštat kroz ubijanje bizona, a Smit kroz eksploataciju domorodačkog identiteta – njihovo značenje se razlikuje. Birštatova romantizovana scena izaziva nostalgiju za prošlim vremenima, ali oslobađa ekspanzionizam odgovornosti. S druge strane, *Trgovina* odbacuje nostalgiju, zamenjujući je gnevom i prkosom. Delo Smitove zahteva odgovornost i izaziva posmatrača da se suoče sa trajnom sistemskom nepravdom. Zajedno, ova dela osvetljavaju pomak od pasivnog žaljenja ka aktivnom otporu, označavajući evoluciju u načinu na koji su domorodačka iskustva predstavljena u američkoj umetnosti.

SRB-US ODNOSI

Katarina Beširević

Jugoslavija/Srbija i SAD kroz nauku i obrazovanje

Saradnja Srbije i SAD kroz nauku je opšte poznata kada je reč o radu i životima pojedinaca poput Nikole Tesle i Mihajla Pupina koji su svojim izumima ostavili trajne tragove na globalnom nivou. Ipak, ovo su bili samo počeci naučnih odnosa dve države, koji se dalje kroz istoriju mogu promatrati kako kroz živote pojedinaca, tako i kroz istoriju različitih institucija i bilateralne odnose. Zahvaljujući donaciji Karnegijeve zadužbine, u Beogradu je u međuratnom periodu podignuta zgrada Univerzitetske biblioteke, a uz pomoć Rokfeler fondacije izgrađena je i opremljena zgrada današnjeg Instituta za javno zdravlje Srbije „Dr Milan Jovanović Batut“. Pored toga, tragove razmene studenata, koji su i zvanično ustanovljeni programima iz 1950-ih, možemo mapirati još u 1930-im kroz posete američkih studenata, ali i studenata poreklom iz Kraljevine Jugoslavije, rođenih u SAD, koji su već tada dolazili na studije na Univerzitet u Beogradu.

Saradnja koju su Sjedinjene Države imale sa SFRJ u nauci i obrazovanju u periodu hladnog rata, bila je među razvijenijim bilateralnim saradnjama u ovim oblastima koju su SAD uspostavile sa jednom državom. Među prvim programima razmene, uspostavljenim između dve države, bila je stipendija Fordove fondacije ustanovljena 1959, preko koje su SAD Jugoslaviji davale pomoć u oblasti društvenih nauka, umetnosti i javne uprave. Među dobitnicima Fordove stipendije bili su Savka Dabčević-Kučar, Nikola Vučo, Olja Ivanjicki, Mihajlo Marković, Miodrag B. Protić i brojni drugi. *Leader's Exchange program* u okviru kojeg je vršena razmena političkih, kulturnih i prosvetnih predstavnika, uspostavljen je godinu dana ranije. No, neosporno, najveći i najznačajniji oblik naučne i prosvetne saradnje SAD i Jugoslavije bio je (i ostao) Fulbrajto program razmene potpisan 1964. u prisustvu idejnog tvorca programa, senatora Dž. Vilijama Fulbrajta. U okviru ove saradnje, do 1992. dodeljeno je preko 2500 stipendija jugoslovenskim i američkim državljanima, a sve detalje o programu možete istražiti na vebsajtu novog digitalnog arhiva.

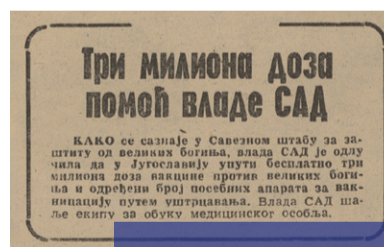
Od međuratnog perioda ovakav vid saradnje SAD i Jugoslavije/Srbije odvijao se i kroz donacije knjiga, različite univerzitetske kolaboracije i, bez ikakve sumnje najvažnije, kroz medicinsku saradnju. Iz Amerike u Jugoslaviju dolazili su najveći medicinski stručnjaci 20. veka, poput Alberta Sejbina, virusologa i izumitelja vakcine protiv polio virusa, i kardiohirurga Majkla Debejkija. SAD su Jugoslaviji pomagale i slanjem vakcina u vreme epidemije varirole vere (1972), a saradnja na ovom polju nastavljena je i tokom pandemije kovida-19, kada je značajan deo građana Srbije primio američke vakcine.

Ovog novembra proteklo je 60 godina od uspostavljanja Fulbrajtovog programa razmene sa Jugoslavijom, što je bila prilika da se ukaže na nastavak razvoja naučne, prosvetne i kulturne saradnje Srbije i SAD. Od 2001. u Srbiji je bilo aktivno preko 20 programa razmene američke vlade. Pored samih programa, biografije pojedinaca, poput bioinženjerke Gordane Vunjak Novaković, ali i mnogih drugih, svedoče o važnosti i kontinuitetu srpsko-američke naučne saradnje koja se razvija još od Tesle i Pupina, a procvat doživljava u hladnom ratu. S rapidnim razvojem tehnologija, prirodnih i društvenih nauka, iščekujemo nove inovativne i inspirativne rezultate bilateralnih odnosa na ovim poljima.

Pozivamo vas da pročitate priče pojedinaca koji su bili na različitim programima razmene u SAD, a koji su svoja sećanja podelili na vebsajtu Udruženja Fulbrajt i prijatelji: <https://fulbright.org.rs/secanja-alumnista/>.

„Politika“,
22. maj 1952.

„Vecernje novosti“,
30. mart 1972.

Univerzitetska
biblioteka
„Svetozar
Marković“

Proslava povodom
60 godina od
uspostavljanja
Fulbrajtovog
programa,
2024.

US SIMBOLI

Sanja Lukić

Bela kuća

Bela kuća, koja se često smatra simbolom američke demokratije, moći i liderstva, nije samo rezidencija predsjednika Sjedinjenih Država, već i mesto stvaranja politika od globalnog značaja.

Dizajnirao ju je arhitekta Džejsms Hoban, a građena je u Vašingtonu 1792–1800. godine, kao zvanična rezidencija američkog predsjednika. Džon Adams bio je prvi američki predsjednik koji se 1800. uselio u ovu nedovršenu građevinu. Međutim, Bela kuća nije od samog početka imala današnji značaj, a ni ime. Naime, više od veka kasnije, 1901. godine na samom početku svog mandata, Teodor Ruzvelt ju je preimenovao, te je *Izvršna vila* i zvanično postala *Bela kuća*. Istovremeno, Ruzvelt je uočio potrebu za organizovanijim načinom rada, te se odlučio na poduhvat kojim je izvršena značajna transformacija ove građevine – izgradnju Zapadnog krila, odvajajući predsednikove privatne prostorije od profesionalnih, poput Kabineta i Ovalne sobe.

Kabinet, sa svojim kulturnim okruglim stolom, simbolizuje kolaborativnu prirodu američke uprave, a Ruzvelt ju je koristio kao prostor za diskusiju sa svojim savetnicima, naglašavajući važnost timskog rada u oblikovanju nacionalnih i međunarodnih politika. Ovalna soba, predsednikov radni prostor, svakako najprepoznatljiviji segment Bele kuće, izgrađena je tek 1909. u vreme administracije Vilijama Hauarda Tafta, a njen jedinstveni oblik inspirisan je prijemnim sobama u ranim američkim domovima. Međutim, ovalna soba postala je sinonim za skandal nakon što su se u ovom ikoničnom prostoru predsednik Bil Klinton i stažistkinja Monika Levinski upustili u neprikladne odnose. Ova soba, do tada simbol predsedničke vlasti, postala je fokus javnosti, naročito nakon što je skandal doveo do suđenja za opoziv predsjednika, duboko uzdrnavši imidž ovog prostora.

Obezbeđivanjem kancelarijskog i prostora za redovne brifinga za novinare, Zapadno krilo unelo je revoluciju u način rada

administracije, povećavajući vidljivost institucije predsednika i efikasnost funkcionisanja izvršne vlasti, učvrstivši mesto Bele kuće ne samo kao simbola snažnog vođstva, nego i centra javnog angažovanja i medijske pažnje. Umetnost je takođe odigrala značajnu ulogu u kreiranju imidža Bele kuće, služeći kao odraz američke kulture i istorije. Prva dama Žaklina Kenedi, odlučna da rezidenciji povрати kulturni prestiž, unela je revoluciju u njenom umetničkom i istorijskom predstavljanju, dajući joj ulogu živog muzeja i simbola nacionalnog identiteta. Prva dama je odabrala dela koja su istakla umetničko nasleđe nacije, a 1961. je osnovala [Istorijsku asocijaciju Bele kuće](#) i uvela [televizijske ture](#), što su naponi koji su podigli kulturni status predsedničke rezidencije. Njen rad je inspirisao i kasnije administracije, osiguravajući da Bela kuća ostane građevina koja slavi američko umetničko nasleđe i istoriju koja se razvija.

Bela kuća, prikazivana kao srce američkog identiteta, zadržala je ovu ulogu i u pop kulturi. Filmovi poput *Dana nezavisnosti* (1996) dramatišu njegovu simboličku ulogu bastiona otpornosti i liderstva, od čijih odluka ponekad zavisi i opstanak čovečanstva. Slično, serija *Zapadno krilo* (1999–2006) romantizovano je prikazala njen unutrašnji život, predstavljajući je kao mesto ukrštanja idealizma i pragmatizma.

Od izgradnje 1800. godine, preko preimenovanja, renoviranja, skandala, novih tradicija, te načina na koji je predstavljena u popularnoj kulturi, Bela kuća oličavala je evoluirajuću priču nacije, često balansirajući između tradicije i napretka, simbolišući tako ideale američke države i društva: demokratiju i liderstvo.

Najranija fotografija
Bele kuće iz 1846.

Izvor: US Library of Congress

Crvena soba posle redizajna
prve dame Žakline Kenedi iz 1962.

Izvor: John F. Kennedy Presidential
Library and Museum

Renoviranje Bele kuće 1948-1952.
tokom mandata predsednika
Herija S. Trumana

Izvor: White House Collection

Nadogradnja Zapadnog krila
Bele kuće iz 1934.

Izvor: Living New Deal
[<https://bit.ly/west-wing-expansion>]
© Public Domain

US KONTROVERZE

Vukašin Zorić

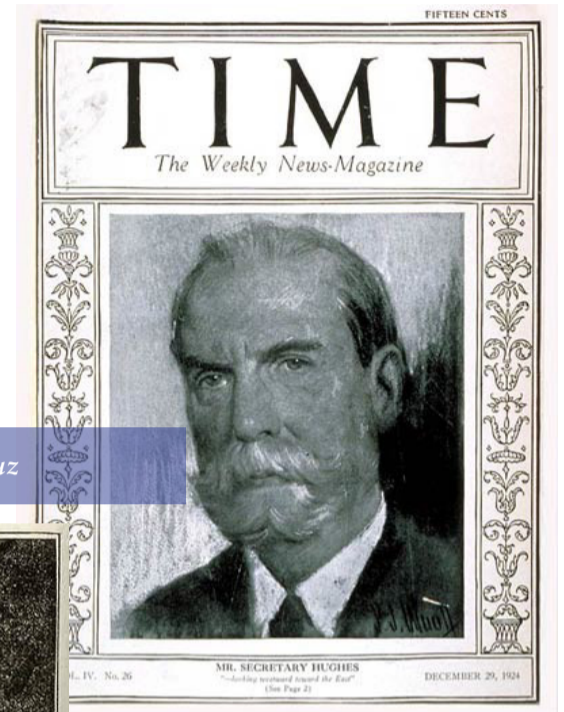
Nevoljni hegemon

Debata između intervencionizma i izolacionizma dugo je oblikovala spoljnu politiku Sjedinjenih Američkih Država, posebno nakon Prvog svetskog rata. Ova ideološka kontroverza bila je jasno izražena tokom predsedničkih izbora 1916. godine i njihovih posledica, kada su predsednik Vudro Vilson, zagovornik intervencionizma, i Čarls Evans Hjuze, pristalica opreznog angažovanja, zastupali različite vizije američke uloge u globalnoj politici nakon razornog rata.

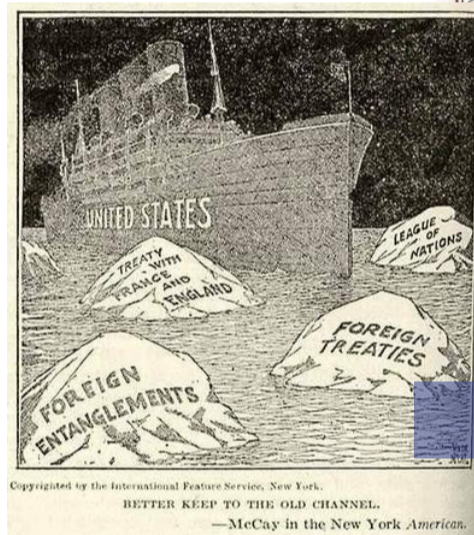
Predsednik Vudro Vilson, reizabran 1916. godine pod sloganom *Zadržao nas je van rata*, isprva je održavao stav neutralnosti tokom Prvog svetskog rata. Međutim, aprila 1917. godine, Vilson je uveo SAD u rat, predstavljajući to kao moralnu obavezu. Nakon rata, Vilson je postao snažan zagovornik intervencionizma, videći vodeću globalnu ulogu SAD kroz Društvo naroda. Njegovo uverenje bilo je da kolektivna bezbednost i diplomatija mogu sprečiti buduće sukobe. Vilsonovi ideali bili su sažeti u njegovih Četrnaest tačaka, koje su pozivale na otvorenu diplomatiju, slobodnu trgovinu, razoružanje i samoopredeljenje nacija.

Nasuprot tome, Čarls Evans Hjuze, Vilsonov republikanski protivkandidat 1916. godine i kasniji predsednik Vrhovnog suda, zastupao je uzdržaniji pristup spoljnoj politici. Hjuze je bio skeptičan prema Društvu naroda, tvrdeći da bi mogla uvući Sjedinjene Države u nepotrebne strane sukobe i potkopati nacionalni suverenitet. Iako nije bio strogi izolacionista, Hjuze je odražavao široko rasprostranjeno mišljenje da SAD treba da prioritizuju stabilnost kod kuće i izbegavaju savezničke obaveze koje bi mogle dovesti do stalnog angažmana u evropskim pitanjima.

Odbacivanje Versajskog ugovora 1920. godine u Senatu, koji je uključivao i povelju Društva naroda, naglasilo je dominaciju izolacionističkog sentimenta u neposrednom posleratnom periodu. Vilsonov neuspeh da obezbedi podršku za svoju intervencionističku viziju odražavao je umor nacije od rata i želju za povratkom „normalnosti“. Ovaj termin posebno je popularizovao republikanac Voren Harding, pobjednik na predsedničkim izborima 1920. godine.

Čarls Evan Hjuze

Novinska ilustracija intervencionizma

Debata između Vilsona i Hjuze naglasila je širu ideološku podjelu u Americi. Dok je Vilsonov intervencionizam težio da preoblikuje globalnu politiku, Hjuze i izolacionisti su na prvo mesto stavljali suverenitet Amerike i njen načelno nekonfliktni stav. Ova napetost između globalnog liderstva i fokusa na unutrašnju politiku nastavila je da oblikuje američku strategiju tokom 20. veka, ponovo se pojavljujući u debatama oko Drugog svetskog rata i hladnog rata. I danas argumenti izolacionista mogu da se, u modifikovanom obliku, razaznaju u retorici Donalda Trampa. Stoga, debata Vilsona i Hjuze nije tek istorijski kuriozitet, nego kontroverza koja značajno utiče i na savremeno američko razumevanje sopstvene pozicije u međunarodnom poretku.

VRLI AMERIČKI SVET

Emilija Cvetković

Izvor: Wikimedia

Majkrosoft

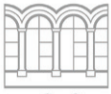
U Alburkerkiju, u Novom Meksiku, danas se nalazi minimalistički spomenik posvećen prvoj kancelariji u kojoj je *Majkrosoft* otpočeo sa radom 1975. godine. Za razliku od drugih američkih kompanija koje su se nadmetale u proizvodnji računarskog hardvera, osnivači „Majkrosofta“ Pol Alen i Bil Gejts, prepoznali su potrebu za razvojem softvera i ubrzo kreirali prvi programski jezik za personalne računare – Bejzik. Premeštanjem središta kompanije u Vašington, usledile su inovacije poput MS-DOS programa, različitih verzija Vindouza, paketa za kancelarijsko poslovanje Majkrosoft ofis, Internet Eksplorera i video-igara. Takođe, marketing je nesumnjivo imao značajnu ulogu u ekspanziji kompanije. Promišljena upotreba popularne kulture bila je naročito efektna u reklami koja je predstavljala Vindouz 95 operativni sistem uz upotrebu pesme *Start me up* grupe Roling Stouns. *Majkrosoftovi* proizvodi brzo su se širili američkim domaćinstvima, firmama, školama, a onda i izvan granica SAD, radikalno menjajući način rada, učenja i igre. Međutim, iza imena jednog od svetskih tehnoloških lidera nalaze se brojne kontroverze.

Simboličan prikaz netrpeljivosti prema moći i povezanosti s establišmentom zabeležen je u viralnom snimku iz 1998, kada je Bil Gejts u Briselu pogođen tortom u lice. Iako ovaj incident nije bio direktno povezan s poslovanjem *Majkrosofta*, već s Gejtsom kao javnom ličnošću, priča o globalnom uspehu kompanije odražava njenu složenost i kontroverze. Kao jedna od najmoćnijih korporacija, čije bogatstvo može parirati BDP-u razvijenih država, *Majkrosoft* je tokom 1990-ih i 2000-ih bio optuživan za monopolističke prakse, što je narušilo njegov ugled. Kompanija je bila suočena i s kritikama zbog diskriminacije marginalizovanih grupa i iscrpljivanja zaposlenih, što je zahtevalo transformaciju korporativne kulture. Nakon višedecenijske reputacije kompanije čiji su zaposleni imali zabeležen veliki broj prekovremenih radnih sati, od vremena pandemije, čini se da se *Majkrosoft* orijentisao na podsticanje slobode pri izboru lokacije i vremena obavljanja poslovnih obaveza.

Nove poslovne prakse, čiji fokus je na povećanju produktivnosti zaposlenih, deo su *Majkrosoftovog* savremenog korporativnog identiteta.

Bliska saradnja *Majkrosofta* sa američkom vladom i vojskom otvara niz pitanja oko pozicioniranja kompanije u globalnom kontekstu. Kroz dokumenta koja je uzbunjivač Edvard Snouden objavio 2013, otkrivena je i povezanost *Majkrosofta* sa američkim obaveštajnim službama. Mada je *Majkrosoft* negirao kompromitovanje informacija o svojim korisnicima mimo zakonskih procedura, debata oko pitanja bezbednosti podataka postala je integralni deo narativa o američkim tehnološkim gigantima. Prilagođavajući se promenama tržišta, *Majkrosoft* je napravio strateške poteze kroz fokus razvijanje usluge „računarstva u oblaku“, kao i nedavne odluke u vidu pružanja podrške *Open Ej-Aj* firmi, kao pioniru u oblasti veštačke inteligencije. Paralelno sa razvojem novih tehnologija i pohranjivanjem velikih baza podataka, *Majkrosoft* se neprestano nalazi pred izazovom izgradnje infrastrukture koja će omogućiti pružanje adekvatne zaštite. U savremenom trenutku sajber ratova sa Kinom, Rusijom i Iranom, američka vlada pruža aktivnu podršku tehnološkim gigantima u borbi protiv sajber terorizma, te ne iznenađuje što je upravo fokus na digitalnu bezbednost jedan od prioriteta u poslovanju *Majkrosofta*.

Majkrosoft je omogućio masovno korišćenje različitih usluga, od Vorda i Eksela do veštačke inteligencije, zahvaljujući čemu se našao na samom vrhu najprofitabilnijih kompanija današnjice, ali tu se priča ne završava. Ideja o „vraćanju bogatstva društvu“ nastavila je da se odvija kroz filantropsku delatnost Fondacije Bila i Melinde Gejts, koja decenijama uspešno realizuje programe za smanjenje siromaštva i prevenciju bolesti širom sveta.

NAJAVE KONFERENCIJE KONKURSI

Podkast meseca: Radiolab

Radiolab je pokrenut kao radio program još 2002. od strane WNYC, a pod kontrolom New York Public Radio, da bi kasnije prerastao i u veliki podkast projekat koji prenosi preko 500 radio stanica u Sjedinjenim Američkim Državama. Emisija je prepoznata i kroz veliki broj nagrada koje je osvojila. U opisu samog podkasta stoji da kroz istraživačko novinarstvo, postavljanjem dubokih pitanja Radiolab dolazi do odgovora, te ispituje oblasti poput prava, nauke, muzike i mnogih drugih. Voditelji su Lulu Miler, spisateljica i dobitnica Pibodi nagrade za naučna izveštavanja za NPR (National Public Radio), i Latif Naser, istraživač i pisac.

U poslednjih nekoliko epizoda do predsedničkih izbora u SAD, Radiolab je objavio epizode *Tweak to Vote*, postavljajući pitanje da li je demokratija fundamentalno pokvarena, ili joj je samo potreban mali podsticaj, kao i *The Unpopular Vote* koji se bavi pitanjem američkog izbornog sistema i elektorskog kolegijuma. Pored zanimljivih i inspirativnih tema koje podkast pokreće, na veb sajtu Radiolaba imate priliku da se prijavite za njihov nedeljni Newsletter, u kojem možete pročitati kratke istraživačke eseje, prikaze knjiga i različite preporuke uredništva.

Uživajte u slušanju!

Izbori 2024: Nepokolebljivi povratak

O rezultatima američkih izbora govori se čitavog novembra. Demokrate pokušavaju sebi da objasne kako je moguće da su u jednom danu izgubili kontrolu i nad Belom kućom, i nad oba doma Kongresa. Među republikancima osetno je komešanje, u iščekivanju Trampovih izbora za najviše funkcije u budućem kabinetu novog-starog predsednika Sjedinjenih Država.

Ankete su predviđale da će na izborima biti sedam kolebljivih država. Tramp je osvojio svih sedam, obezbedivši ubedljivu pobjedu u elektorskom kolegijumu. Kamala Haris nije uspela da mobiliše glasače koji su u prethodnom izbornom ciklusu bili odlučujući za Bajdenovu pobjedu, i to je bilo dovoljno da „plavi zid“ (Pensilvanija, Mičigen, Viskonsin) postane crven. Tramp je ostvario neočekivani uspeh među stanovništvom koje su mnogi podrazumevali kao bazu za pobjedu demokrata – ženama i Hispanoamerikancima.

Praznici sa Centrom za američke studije

Još od vremena pandemije kovid-19, tim Centra za američke studije s radošću obeležava sezonu praznika, praksa koju smo započeli virtuelnim razgovorom *Christmas meets нова година*, 2020, a koju smo nastavili na našem prošlogodišnjem, petom rođendanu. I ove godine pozivamo vas da sa nama dočekate praznike i da zajedno ispratimo 2024. godinu!

Proslava će biti organizovana 18. decembra od 19 časova u Klubu F (ulaz iz Vasine ulice), a sve što je potrebno da ponesete sa sobom jeste dobro raspoloženje i praznični duh. Vidimo se!

Tek što su se slegli utisci o izborima, Tramp je počeo ponovo da diže temperaturu u američkoj javnosti nekonvencionalnim izborima bliskih saradnika u budućoj administraciji. U američku izvršnu vlast čini se da će ušetati, na mala vrata, i jedan imigrant. Naime, za Ilona Maska sprema se zaduženje u novoj agenciji za kontrolu efikasnosti vlade. Naposljetku, ostaje nam da odjavimo našu rubriku o izborima sada kad su oni prošli, svesni koliko tek sada, tokom drugog mandata Donalda Trampa, sve prognoze padaju u vodu pred nepredvidivim 47. američkim predsednikom.

Global UGRAD 2025/26.

Ako ste student osnovnih studija i želite da postanete lider u svojoj naučnoj oblasti i u društvu, Global UGRAD program razmene je prilika koja se ne propušta! Boravak na univerzitetu u Sjedinjenim Američkim Državama pružiće vam nova znanja i iskustva, upoznaćete različite kulture, steći prijatelje iz svih delova sveta i izgraditi jake akademske veze. Konkurs je otvoren do 15. decembra, a više informacija pronaći ćete na <https://rs.usembassy.gov>.

